

Inv. nr. 16/1990

MARTINUS RØRBYE (1803-1848)
MOSKEEN ACMETTE PAA HIPPODROMEN I CONSTANTINOPEL,
1836
BLYANT PÅ PAPIR, DELVIS KOLORERET

27 X 41,5 CM

I 1834 valgte Martinus Rørbye – ligesom C.W. Eckersberg og en stor del af kunstnere i den danske guldalder – at rejse til udlandet, nærmere bestemt Rom. Efter ca. et halvt år i den italienske hovedstad begav han sig sammen med den danske arkitekt Gottlieb Bindsbøll (1800-1856) på en rejse til andre italienske byer, og i begyndelsen af oktober 1835 fik rejsefællerne ved et tilfælde mulighed for at komme til Grækenland og Tyrkiet. På dette tidspunkt var det de færreste – ud over arkæologer, arkitekter og filologer – der drømte om at begive sig mod de to fjerne destinationer.¹ Men Rørbye og Bindsbøll drog af sted på det, som endte med at blive en i alt syv måneders lang tur – fra oktober 1835 til maj 1836.

Sammen med Bindsbøll ankom Rørbye til Konstantinopel (i dag Istanbul) d. 20. december 1835, hvor de opholdt sig i ca. halvanden måned. Det var regnfuldt, blæsende og frostkoldt, og derfor fik Rørbye ikke arbejdet meget udendørs i den første tid i den tyrkiske hovedstad. Når han endelig begav sig ud, søgte han ofte indendørs, bl.a. i kaffehusene, hvis interiører og klientel blev hans foretrukne motiver.² Men senere, da vejret tillod ham at arbejde udendørs, tegnede han løs og udførte så mange skitser som overhovedet muligt, bl.a. af flere af byens mange moskeer.

Lige inden Rørbye forlod Konstantinopel udførte han denne tegning af moskeen Acmette (Sultan Ahmeds Moske) på Hippodromen.³

Moskeen er i dag også kendt under navnet Den Blå Moske. Rørbye har skildret den fra venstre, således at man kan se sultan Ahmeds mausoleum på venstre hjørne, med en foranliggende brønd samt nogle andre små kuppelkonstruktioner, som hørte til det oprindelige moskekompleks. Selve hippodromen er et af de mest berømte monumenter fra byzantinsk tid, og er knap 500 meter lang og 120 meter bred.

Rørbye nåede ikke at udføre gennemarbejdede oliemalerier under sit korte ophold i Tyrkiet. Derimod havde han udført et enestående skitsemateriale i form af tegninger, akvareller samt ganske få olieskitser. Det vidner dels om hans arbejdsomhed, dels om hans fascination af den fremmedartede verden, der havde åbnet sig for ham. Materialet kom ham da også til gode efter hjemkomsten til Danmark i november 1837, hvor han gentagne gange tog de orientalske motiver op som motiver til større kompositioner, bl.a. da han året efter skulle udføre et Medlemsstykke til Akademiet (18/2021).⁴

- ¹ Når det blev betragtet som noget helt specielt skyldtes det, at den græske frihedskrig mod tyrkerne (1821-1829) først blev afsluttet i 1832. Før den tid havde nærmest været umuligt at rejse til Grækenland. Se Birgitte von Folsach: "Martinus Rørbye blandt grækere og 'Musselmænd' i Birgitte von Folsach og Sidsel Maria Søndergaard (red.): Martinus Rørbye. Det nære og det fjerne, Øregaard Museum, Hellerup 2014, s. 196.
- ² Birgitte von Folsach, "Martinus Rørbye blandt grækere og 'Musselmænd' i Birgitte von Folsach og Sidsel Maria Søndergaard (red.): Martinus Rørbye. Det nære og det fjerne, Øregaard Museum, Hellerup, 2014, s. 216.
- ³ Kasper Monrad: Dansk guldalder. Lyset, landskabet og hverdagslivet, København 2013, s. 262.
- ⁴ Karina Lykke Grand: "Rejsebilleder – Turist i Arkadien?" i Karina Lykke Grand, Lise Pennington og Anne Mette Thomsen (red.): GULD. Skatte fra den danske guldalder = Gold. Treasures from the Danish golden age, ARoS Kunstmuseum, Aarhus 2013, s. 226.

Publiceret i:

Fortegnelse Martinus Rørbye's efterladte Samling af Kunstsager, København 1849, V, 10, nr. 4;

Jørgen B. Hartmann: *Fra Maleren Martinus Rørbyes Vandreaar: Meddelt paa grundlag af rejsedagbøger og breve*, særtryk af *Personalhistorisk Tidsskrift*, 12. række, 4.-5. bd., København 1950, s. 98, nr. 69;

Birgitte von Folsach: *I halvmånens skær. Eksempler på skildringer af Den Nære Orient i dansk kunst og litteratur omkring 1800-1875*, Davids Samling, København 1996, s. 54 samt kat. 46, s. 116-117;

Birgitte von Folsach: "Martinus Rørbye blandt grækere og 'Musselmænd', i Birgitte von Folsach og Sidsel Maria Søndergaard (red.): *Martinus Rørbye. Det nære og det fjerne*, Nivaagaard, Ribe Kunstmuseum samt Øregaard Museum, Hellerup 2014, fig. 158, s. 216-217 samt kat. 78;